

1.	Наслов на наставниот предмет	АКУШЕРСКА НЕГА 3			
2.	Код	ДА-311			
3.	Студиска програма	Тригодишни стручни студии за дипломирана акушерка/акушер			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по гинекологија и акушерство			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета/V и VI	7.	Број на ЕКТС кредити	11 – V семестар 10 – VI семестар
8.	Наставник	Раководител на катедра за гинекологија и акушерство: Проф. д-р Горан Димитров Наставата ја изведуваат сите наставници на катедрата по гинекологија и акушерство			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите предмети од I година Положен предметот Акушерска нега 2 и акушерство			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здобиваат и да прошируваат знаење за физиолошките промени во организмот на жената за време на бременоста, породувањето и постпородилниот период - здобиваат со знаење за патолошките состојби во бременоста, болести предизвикани од бременоста, хронични болести и ургентни состојби во акушерството - стекнуваат знаење за водење на нормалното породување - ги учат патолошките состојби во пуерпериумот - ја учат дијагностичко терапевтската програма во бременоста, во породувањето (подготовка за испитување, испитување, терапија , оперативни постапки) <p>Испитувања во бременоста за оценка на состојбата на плодот (цитогенетика, УЗ, ЦТГ); скрининг тестови</p> <p>Да се изучат физиологија и патологија на породувањето, физиологија и патологија на пуерпериумот</p> <p>Да се стекнат со знаење за водење на породување во домашни услови</p> <p>Да се стекнат со знаење за постапки при неправилна презентација на плодот, неправилности на плацентата, папчаникот и плодовата вода, недоносеност и преносеност</p> <p>Да се стекнат со знаења за основите на акушерските операции и интервенции</p> <p>Да се стекнат со основни знаења за породилна анестезија, аналгезија</p> <p>Да се стекнат со постапките за грижа на здраво новороденото и новородено со потреба за реанимација при породувањето</p> <p>Да се стекнат со знаења за ургентно породување</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да го зголемуваат и продлабочуваат своето знаење за анатомијата на женските полови органи и карлицата - Да го зголемуваат и продлабочуваат знаењето за физиологијата на женскиот организам и системот за репродукција - Да го дополнуваат своето знаење за патофизиологијата, клиничката слика, можните компликации, дијагностиката и терапијата на гинеколошките болести - Да се стекнат со знаење за грижа на пациентките и нивното репродуктивно и гинеколошко здравје преку: <ul style="list-style-type: none"> - советување на пациентката околу акушерската нега, очување на репродуктивното здравје: пред зачнувањето, пред породувањето за време на породувањето и по породувањето и во текот на менопаузата. Нега на новородено, доенче мали и предшколски деца. - акушерска нега при обилни менструални циклуси, при развојни неправилности на репродуктивните органи, при болест на родилката, при стерилизација, инконтиненција, полово преносливи болести, 				

	<p>при болести на дојката, по породилни операции и хистеректомија. - акушерска нега на неплоден пар(стерилитет на парот)</p>
<p>11.</p>	<p>Содржина на предметната програма: 30+50 <i>Предавања од предметот акушерска нега 3</i></p> <p>Грижа за сексуалното и репродуктивно здравје-1 час Сексуално образование-придобивки и возрасна категоризација-1 час Развој на женските и машките генитални органи-1 час Менструација и пореметувања во менструацијата- 1 час ПЦО Синдром- 1 час Ендокринолошки пореметувања кои влијаат на инфертилитетот- 2 часа Абнормалности во развојот на гениталните органи- 1 час Сексуално преносливи болести- дијагноза и третман- 1 час Скрининг на тумори на дојка- 1 час Уринарна и анална инконтиненција- анамнеза, дијагноза и третман- 1 час Инфертилитет- причини – 1 час Дијагностички иследувања за инфертилитет-1 Третман на инфертилитетот- 1 час Методи на асистирана репродукција- 1 час Улогата на акушерката во тимот за лекување на инфертилитет-1 Комуникациски вештини со бремените пациентки- 1 час Комуникациски вештини со пациентки кои лекуваат инфертилитет- 1 час Предвремена оваријална инсуфициенција-1 час Стерилизација -женска и машка – 1 час Законска регулатива за акушерката во РСМ- 1 час Едукацијата на акушерката во РСМ-1 час Традиционални и модерни методи во акушерството -2 часа Специфичната улога на акушерката во антенаталниот период - 2 часа Симптоми, знаци и анамнеза за можна бременост- 1 час Антенатална детекција на ризик фактори- 1 час Советување за бремената жена- 1 час Исхрана кај бремената жена- 1 Физиотерапевтски вежби во бременост-2 часа Инфективни болести во бременоста- 1 час Коморбидитети и влијанието на бременоста- 1 час Рана бременост со непозната локација-1 Генетски советувања и иследувања во бременоста- 1 час Рекурентна загуба на бременоста- психосоцијален и медицински пристап – 2 часа Абнормалности во плацентарниот развој- 1 час Компликации поврзани со плацентата-1 час Пореметувања на амнионот и амнионските обвивки- 1 час Пролапс и десцензус на папочната врвка- 1 час Ризици од повеќеплодова бременост-1 Менаџмент на бременост со интраутерин застој во растот- 1 час Менаџмент на бременост со предвремено прнати плодови обвивки-1 час Менаџмент на бременост со хипертензивни наручувања- 1 час Фетално белодробно зреење и неуропротекција- 1 час Рационална употреба на лекови во бременоста- 1 час Инвазивна дијагностика и третман на плодот- 1 час Менаџмент на дијабетични бремени пациентки-1 час Психосоцијален и медицински третман кај пациентки со невропсихијатриски заболувања- 1 час Менаџмент на пациентки со интернистички заболувања- 1 час Менаџмент кај пациентки со претходни хируршки интервенции и заболувања-1 час Прием и третман кај пациентки на перипартална интензивна нега- 2 часа Инвазивни и неинвазивни иследувања кај високоризични пациентки- 1 час Пролонгирана бременост- следење и третман- 1 час Прием и обработка на пациентка во родилна сала- 1 час Постапки со пациентката во тек на 1 родилно време- 1 час</p>

Кардиотокографски запис и негово толкување- 1 час
 Партограм-правилно водење и придобивки- 1 час
 Експектативно и активно водење на породувањето во 1 родилно време- 1 час
 Менаџмент на предвремено породување- 1 час
 Водење на породување кај пациентки со посебни потреби- 1 час
 Нормално и пролонгирано 2 родилно време- 1 час
 Породување на пациентки со инфективни заболувања (хепатитис, ХИВ и сл.)- 1 час
 Внатрешна и надворешна ротација на плодот- 1 час
 Активно водење на 3 родилно време- 1 час
 Инверзија и руптура на утерусот- 1 час
 Дијагноза и третман на примарна постпартална хеморагија- 1 час
 Утерина тампонада и хистеректомија постпартум- 1 час
 Апсолутни и релативни индикации и контраиндикации за вагинално оперативно завршување на породувањето- 1 час
 Апсолутни и релативни индикации за завршување на породувањето со царски рез – 1 час
 Итни интервенции во тек на породување-1
 Интензивна грижа кај породена пациентка со високоризична бременост- 1 час
 Интензивна неонатална грижа кај плод во дистрес – 1 час
 Справување со компликации предизвикани од акушерска аналгезија и анестезија-1
 Воочување и третман на компликациите во пуерпериумот-1 час
 Соопштување на информации кај лош перинатален исход- 1 час
 Психосоцијална и правна поддршка за акушерката и останатиот здравствен персонал- 1 час

Грижа за пациентките и нивното репродуктивно и гинеколошко здравје
 -советување на пациентката околу акушерската нега, очување на репродуктивното здравје: пред зачнувањето, пред породувањето за време на породувањето и по породувањето и во текот на менопаузата. Нега на новородено, доенче мали и предшколски деца.
 -акушерска нега при обилни менструални циклуси, при развојни неправилности на репродуктивните органи, при болест на родилката, при стерилизација, инконтиненција, полово преносливи болести, при болести на дојката, по породилни операции и хистеректомија.
 -акушерска нега на неплоден пар(стерилитет на парот)
 -Испитувања во бременоста за оценка на состојбата на плодот (цитогенетика, УЗ, ЦТГ); скрининг тестови
 -Недоносеност и преносеност
 -Породилни операции
 -Породилна анестезија, аналгезија
 -Грижа за новороденото при породувањето
 -Ургентно породување

Практична настава:

-Советување на трудници со вклучени 50 пренатални прегледи
 -Акушерска нега и водење на 25 нормални спонтани породувања
 -Студент мора да изведе 25 породувања и активно да учествува-асистира во најмалку 20 породувања
 -Активно учествува - асистира при карлично породување, вежбање на фантом
 -Изведба на епизиотомија и сатура на раната како и сатура на лесна перинеална лезија, може и на фантом
 -Акушерска нега и водење на 25 ризични трудници или грижа при породување на здрава родилка или новороденото
 - Акушерска нега на пациентки со патолошки состојби во гинекологијата и акушерството
 -Основно познавање на областите од медицината и хирургијата што подразбира теорија и пракса
 -Изготвување на стандарди во акушерската/ здравствена нега
 Стручна акушерска нега/ здравствена нега: прием, преместување, испис на пациенти, психофизички проблеми заради приемот во болница, болничка средина, предоперативна подготовка на пациентка и помош на витално загрозените.
 Учество на акушерката во дијагностичко- терапевтскиот програм
 Стручна подготвеност на акушерката при обработка на пациентка со инфекциски болести, интернистички болести, пореметување на менталното здравје.
 Во практичниот дел студентот учи под надзор на високошколскиот наставник, стручниот соработник или менторот од пракса што му помага на студентот при евалуација на спретноста, постапно првично со помош а потоа и самостојна идентификација на проблемите и решавање на истите. Да им се даде можност на студентите да ги разгледаат своите постапки групно на заеднички состаноци

	и да разменат искуства.			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинари Проектни задачи и други облици предвидени со критериумите за ЕКТС			
13.	Вкупен расположив фонд на време	440 часови		
14.	Распределба на распложивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	40 часови – V семестар 40 часови – VI семестар
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	<ul style="list-style-type: none"> • Вежби: / • Семинари: 30
		15.3	Практична работа	190 часови - V семестар 200 часови - VI семестар
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	
		16.3	Домашно учење	
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Тестови	Континуирани проверки * бодови 18 -30 *Континуирана проверка на знаења (колоквиум) : 4 писмени 1 и 2 колоквиум – прашања од областа на гинекологија 3 и 4 колоквиум – прашања од областа на акушерството	
		Завршен испит	Усмен испит Усен дел бодови Практичен дел бодови	мин. – макс. 27 – 45 13 - 22
	17.2	Семинари	Подготовка на материјалот кој ќе се обработува на семинарот со интерактивно учество бодови	
	17.3	Активно учество	настава бодови 51%-60% 1 бод 61%-85% 2 бода 86%- 100% 3 бода Практична настава Семинари:	мин.-макс. Теоретска 1 - 3 бодови 11 - 14
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да ги положи предвидените континуирани проверки при што во испитната сесија прво ги полага неположените континуирани проверки, а потоа пристапува на завршен испит. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од		

		сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски					
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата					
22.	Литература						
	22.1	Задолжителна литература-					
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1	Младеновиќ Д. и сор.	Гинекологија и акушерство	Завод за уџбенике и наставна средства, Белград		2008
		2	Joachim W. Dudenhausen	Practical Obstetrics	De Gruyter		2014
	3	Fraser Cooper Myles	Myles Textbook for Midwives 16 th Edition	Churchill Livingstone		2014	
	22.2	Доплнителна литература					
		1.	Edited by Janet Medforth et al.	Oxford Handbook of Midwifery	Oxford University Press-3 rd Edition		2017
		2.	Ширимбел	Практична опстетриција	Медицинска Књига, Белград-Загреб		1985
3.		Ристиќ	Практична опстетриција	Freemental, Белград		2001	